

Nr 59.

Ankom till riksdagens kansli den 27 mars 1941 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärvande av Ystad—Eslövs m. fl. järnvägar.

(4:e avd.)

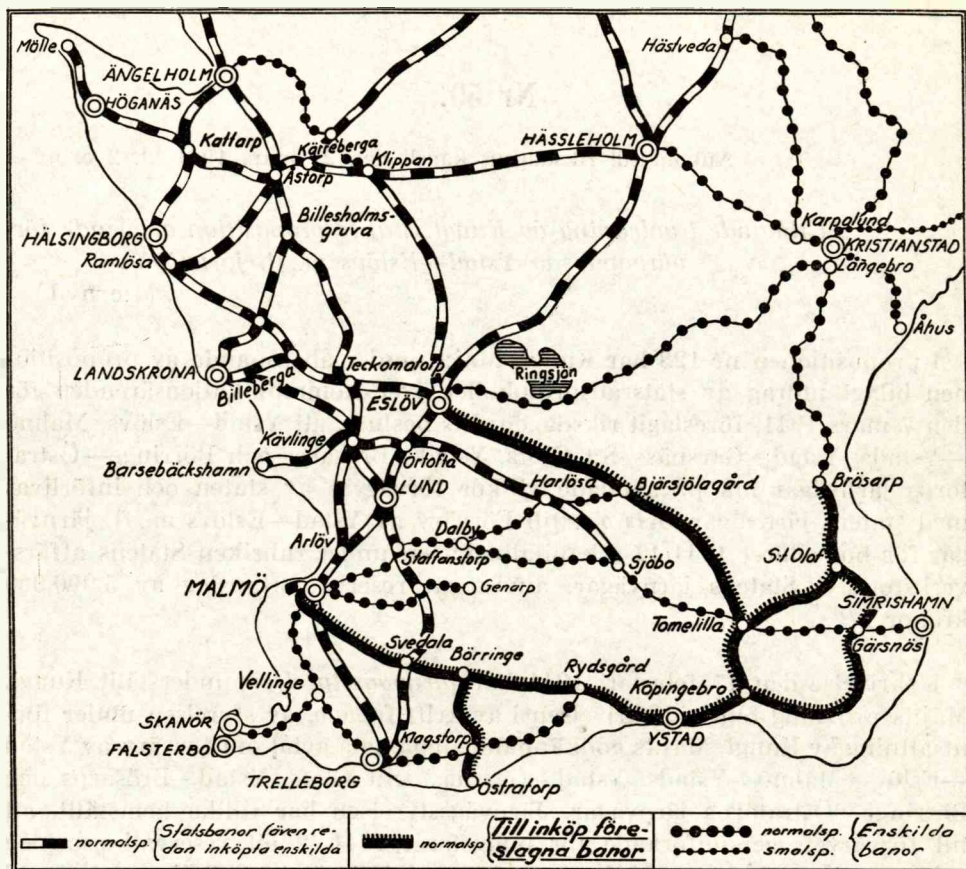
I propositionen nr 128 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 7 mars 1941, föreslagit riksdagen *dels* besluta, att Ystad—Eslövs, Malmö—Ystads, Ystad—Gärnsnäs—S:t Olofs, Ystad—Brösarps och Börringe—Östratorps järnvägar må på avtalade villkor förvärfvas av staten och införlivas med statens järnvägar, *dels ock* till Förvärv av Ystad—Eslövs m. fl. järnvägar för budgetåret 1941/42 å kapitalbudgeten under rubriken Statens affärsverksfonder, Statens järnvägar, anvisa ett reservationsanslag av 5,900,000 kronor.

I skrivelse den 17 februari 1941 har *järnvägsstyrelsen* underställt Kungl. Maj:ts prövning fem vid skrivelsen i avskrift fogade, av styrelsen under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande ingångna avtal om förvärv av Ystad—Eslövs, Malmö—Ystads, Ystad—Gärnsnäs—S:t Olofs, Ystad—Brösarps och Börringe—Östratorps järnvägar. Järnvägsstyrelsen har tillika hemställt, att till förvärvets genomförande för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag måtte anvisas av 5,900,000 kronor. *Järnvägsfullmäktigen Falkman* har vid föredragningen av förevarande ärende anfört särskild mening och uttalat tveksamhet om förvärv under nuvarande förhållanden av de till förvärv ifrågasatta järnvägarna.

Fullmäktige i riksgäldskontoret hava i avgivet yttrande begränsat detta att i huvudsak avse finansieringen av de föreslagna inköpen samt den budgettekniska och bokföringsmässiga regleringen av de av inköpen föranledda ekonomiska transaktionerna. *Riksgäldsfullmäktigen Magnusson* har i särskilt yttrande, till vilket *riksgäldsdirektören Sandberg* anslutit sig, anmält mot fullmäktiges beslut avvikande mening samt anfört, att med de stora lånebehov, som i övrigt för närvarande föreläge för statsverket, frågan om statsförvärv av ifrågavarande järnvägar tills vidare borde uppskjutas.

Med tillstyrkande att ifrågavarande banor förvärfvas av statens järnvägar har *departementschefen* beträffande den allmänna frågan om de enskilda banornas statsinlösen anfört följande.

I statsrådsprotokollet till Kungl. Maj:ts proposition, nr 70, den 7 februari 1941 angående statsförvärv av de s. k. Växjöjärnvägarna har jag givit uttryck åt den uppfattningen, att de nuvarande ekonomiska förhållandena i och för sig icke kunna anses tillräckligt motivera, att åtgärderna för att en-

Karta över Ystadsbanorna.

hetliggöra vårt lands järnvägsnät tills vidare böra anstå. Emellertid är det klart, såsom antyddes i nyssnämnda proposition, att övertagandet i varje särskilt fall måste bero på de villkor, på vilka vederbörande järnvägsföretag kan förvärvas. Järnvägens drift måste i princip antagas lämna en skälig förräntning å det belopp, som staten investerar för förvärvets genomförande. Härav torde följa, att en uppskattning av en järnvägs värde måste göras på grundval av dess antagbara avkastning under normala förhållanden. Till krigsårens driftresultat torde i allmänhet hänsyn icke böra tagas. Det torde finnas skäl att betona detta, då det i och för sig är förklarligt, om de enskilda eller kommunala ägarna av en järnväg äro benägna att med hänsyn till nuvarande avkastning övervärdera järnvägen. Enligt vad jag erfarit ha också vissa förhandlingar blivit resultatlösa till följd av den stora skillnaden mellan järnvägsstyrelsens, på grundval av normalkalkylen gjorda erbjudande och säljarens krav. Visserligen kan härigenom uppkomma en förskjutning av tidpunkten för övertagandet och risk förefinnas för att underhållet i väntan på förstatligandet eftersättes och järnvägens standard därmed sänkes. Emellertid torde hänsyn till en eventuell undernormal förnyelse få tagas vid den senare tidpunkt, då statsövertagandet aktualiseras, och priset fastställas med hänsyn härtill.

Beträffande den rent principiella frågan om de enskilda järnvägarnas statsinlösen får utskottet hänvisa till vad därom innevarande dag anförts i utlåtande rörande de s. k. Växjöjärnvägarna.

Utskottet.

De i förevarande proposition till inköp föreslagna järnvägarna, vilka samtliga äro normalspåriga, äro till övervägande delen belägna i sydöstra Skåne med gemensam administration i Ystad. Den avtalade köpeskillingen uppgår till i runt tal 6,000,000 kronor, varav dock 4,688,329 kronor utgör fast skuld som det överenskommits att staten skall övertaga. Under erinran att de avtalade ekonomiska villkoren ansetts ur statens synpunkt fullt antagbara, får utskottet tillstyrka propositionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) besluta, att Ystad—Eslövs, Malmö—Ystads, Ystad—Gärnsnäs—S:t Olofs, Ystad—Brösarps och Börringe—Östratorps järnvägar må på avtalade villkor förvärvas av staten och införlivas med statens järnvägar;

b) till *Förvärv av Ystad—Eslövs m. fl. järnvägar* för budgetåret 1941/42 såsom kapitalinvestering i Statens affärsverksfonder, Statens järnvägar, anvisa ett reservationsanslag av 5,900,000 kronor.

Stockholm den 26 mars 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

_____
Närvarande: se under utlåtandet nr 56.